

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัยการอภิปรายผล และข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่อยู่ในระดับความนิยมมาก สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

ในการดำเนินการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีศึกษารายกรณีโรงเรียนมัธยมศึกษา ของกรมสามัญศึกษา ที่อยู่ในระดับความนิยมมาก จำนวน 10 โรงเรียน ศึกษาและจัดทำรายงานเป็นรายกรณีโรงเรียน และสรุปผลของการวิจัย มีดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ในระดับความนิยมมาก สรุปผลได้ ดังต่อไปนี้

1. ด้านการจัดองค์การ การจัดโครงสร้างการบริหารโรงเรียน มีการจัดทำแผนภูมิการบริหารงานของโรงเรียน ในลักษณะที่แตกต่างกัน โครงสร้างที่จัดไม่มีรูปแบบที่แน่นอน โรงเรียนส่วนใหญ่จะจัดองค์การตามลักษณะงาน และหน้าที่ ตามที่เกณฑ์มาตรฐานกำหนด และตามนโยบายของผู้บริหารโรงเรียน

ในแผนภูมิของโรงเรียนส่วนใหญ่จะแสดงกลุ่มองค์การต่าง ๆ ที่ให้ความสนับสนุนโรงเรียนไว้ด้วย แต่ทำหน้าที่เป็นสายงานสนับสนุน เช่น สมาคมศิษย์เก่า

สมาคมผู้ปกครองและครู และมูลนิธิต่าง ๆ โรงเรียนที่กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารโรงเรียนไว้ในสายงานสนับสนุน 8 โรงเรียน คณะกรรมการบริหารโรงเรียนนี้มีหน้าที่หลักคือ การให้การปรึกษาหารือ การดำเนินงานของโรงเรียน

ส่วนเรื่องการแบ่งสายงานปรากฏว่าโรงเรียนแบ่งสายงานตามตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน เป็น 4 ฝ่าย อยู่ 8 โรงเรียน คือ แบ่งเป็นฝ่ายธุรการ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปกครอง และฝ่ายบริการ ส่วนอีก 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนศึกษานารี และโรงเรียนสตรีวิทยา จะแบ่งสายงานออกเป็น 5 ฝ่าย โดยเพิ่มตำแหน่งฝ่ายแผนงาน และให้มีหัวหน้าเป็นตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายทำหน้าที่รับผิดชอบดูแล

เฉพาะโรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม ได้แบ่งงานออกเป็น 4 ฝ่าย ตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2532 คือ 1) ฝ่ายบริหาร-ธุรการ ดูแลเรื่องฝ่ายบริหารทั่วไปกับเรื่องฝ่ายธุรการ 2) ฝ่ายวิชาการ ดูแลเรื่องฝ่ายวิชาการ 3) ฝ่ายปกครองดูแลเรื่องฝ่ายปกครอง 4) ฝ่ายบริการ-ชุมชน ดูแลเรื่องฝ่ายบริการกับฝ่ายโรงเรียนกับชุมชน และจะมีหัวหน้าฝ่ายช่วยทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบและประสานงาน ระหว่างงานย่อยในฝ่ายกับผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายนั้น ๆ ด้วย

2. ด้านงานการบริหารทั่วไป งานการบริหารทั่วไป โรงเรียนส่วนใหญ่แบ่งงานให้กับผู้ช่วยทั้ง 4 ฝ่ายไปดำเนินการครอบคลุมงานการบริหารทั่วไปทั้งหมด

ในเรื่องการวางแผนปฏิบัติการ ทุกโรงเรียนจะดำเนินการในรูปคณะกรรมการ มีการรับทราบนโยบาย แล้วนำไปจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี งานแผนงานทำหน้าที่เป็นผู้รวบรวมและจัดทำเอกสาร แผนปฏิบัติการประจำปี

ส่วนการจัดระบบสารสนเทศ โรงเรียนส่วนใหญ่จะจัดไว้กับงานแผนงานเป็นในรูปคณะกรรมการ มีการดำเนินงานด้านสารสนเทศ และรวบรวมข้อมูลจัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่ มีเพียงโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรีที่จัดทำเอกสารเป็นเฉพาะเรื่อง

ในเรื่องการบริหารงานบุคคล ทุกโรงเรียนจะจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรเหมือน ๆ กัน เช่น จัดอบรมสัมมนา อบรมเชิงปฏิบัติการ และในเรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ส่วนใหญ่โรงเรียนจะประเมินผลการปฏิบัติงานปีละครั้ง โดยให้

หมวด/งาน/ฝ่าย ต้นสังกัด เป็นผู้ประเมินขั้นต้น และนำผลประเมินมาสรุปเพื่อการพิจารณาความดีความชอบประจำปีของบุคลากรด้วย

ในส่วนของการสื่อสารคมนาคมนั้น โรงเรียนส่วนใหญ่จะมีอุปกรณ์สื่อสารคมนาคมที่จำเป็นครบถ้วน เช่น มีโทรศัพท์ โทรสาร วิทยุสื่อสาร และรถยนต์ ส่วนการสื่อสารในระบบ LAN พบว่า มีอยู่ 2 โรงเรียน ได้ใช้อยู่ และอีก 8 โรงเรียน อยู่ระหว่างดำเนินการศึกษาและติดตั้ง

ระบบสื่อสารแบบ Internet มี 7 โรงเรียนที่ได้ดำเนินการแล้ว อีก 3 โรงเรียน อยู่ในช่วงการดำเนินการติดตั้ง ส่วนการสื่อสารแบบดาวเทียม มีครบทุกโรงเรียน การสื่อสารระบบ WAN ยังไม่มี โรงเรียนใดดำเนินการ การสื่อสารแบบ Fax Modem พบว่า มี 2 โรงเรียนที่ใช้อยู่ คือ โรงเรียนทวีธาภิเศก กับโรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม และในระบบสื่อสารแบบดาวเทียมนั้นมีครบทุกโรงเรียน

ส่วนการประชาสัมพันธ์ โรงเรียนส่วนใหญ่จะจัดให้อยู่กับฝ่ายบริการ มีเพียงโรงเรียนบางปะกอกวิทยาคมเท่านั้นที่จัดไว้ในฝ่ายบริหาร-ธุรการ การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ทุกโรงเรียนมีการแต่งตั้งครูให้เป็นผู้รับผิดชอบงานและใช้รูปคณะกรรมการช่วยทั้งหมด

ในเรื่องการบริหารการเงิน พบว่า ทุกโรงเรียนมีการจัดเก็บเอกสารการเงินไว้อย่างเป็นระเบียบและปลอดภัย ฝ่ายธุรการเป็นผู้ควบคุมดูแลเรื่องการบริหารการเงิน มี 6 โรงเรียนที่มอบให้งานแผนงานเป็นผู้ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินตามแผนปฏิบัติการ นอกนั้น จะมอบให้งานการเงินและพัสดุเป็นผู้ควบคุมดูแล และตรวจสอบ

ส่วนการประเมินผลงานการบริหารทั่วไป พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีการประเมินงานนี้โดยตรงเนื่องจากเป็นงานที่แบ่งไปให้หลายฝ่ายรับผิดชอบ มีเพียงโรงเรียนบางปะกอกวิทยาคมที่จัดให้มีการประเมินไว้

สำหรับเรื่องปัญหาการบริหารทั่วไป โดยภาพรวมสรุปได้ดังนี้

1. งานประชาสัมพันธ์ไม่มีบุคลากรเฉพาะ ต้องใช้ครูปฏิบัติการสอนมาดำเนินการแทน
2. บุคลากรมีชั่วโมงสอนมากทำให้ไม่มีบุคลากรอยู่ในห้องประชาสัมพันธ์
3. งานสารสนเทศล่าช้า เพราะหน่วยอื่นให้ข้อมูลล่าช้า

4. แผนปฏิบัติการของโรงเรียนไม่ได้ใช้ประโยชน์เต็มที่

3. ด้านการบริหารงานธุรการ การบริหารงานธุรการทุกโรงเรียนจะดำเนินการตามระเบียบของทางราชการ และตามที่เกณฑ์มาตรฐานกำหนดไว้ มีคณะกรรมการฝ่ายธุรการ ทำหน้าที่ประชุมวางแผนงานธุรการ และช่วยบริหารงานธุรการ

ฝ่ายธุรการส่วนใหญ่จะจัดระบบบริหารงานตามความจำเป็นและตามนโยบายของโรงเรียน แต่งานที่โรงเรียนทุกโรงเรียนจัดไว้และสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานมีอยู่ 4 งาน คือ 1) งานสารบรรณ 2) งานการเงินการบัญชี 3) งานพัสดุครุภัณฑ์ 4) งานบุคลากร มีโรงเรียน 5 ใน 10 โรงเรียนจัดงานยานพาหนะ เป็นงานที่ให้บริการเรื่องรถโรงเรียนสำหรับให้ครู อาจารย์ไปปฏิบัติราชการโดยเฉพาะและมี 4 โรงเรียนที่จัดงานสหกรณ์โรงเรียน ให้ขึ้นอยู่กับฝ่ายธุรการ ซึ่งตามเกณฑ์มาตรฐานแล้ว กำหนดให้อยู่ฝ่ายบริการ

ในเรื่องการดำเนินงานของฝ่ายธุรการ ปรากฏว่า ส่วนใหญ่ดำเนินการได้สอดคล้องกับเกณฑ์เกือบทั้งหมด และยังพบว่า มีบางข้อที่โรงเรียนมิได้ปฏิบัติตาม เช่น ยังไม่ได้จัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุเป็นปัจจุบัน และมี 2 โรงเรียนที่ไม่ได้การประเมินผลงานธุรการ

ส่วนเรื่องปัญหาในภาพรวมของฝ่ายธุรการ มีปัญหาดังนี้

1. ครู อาจารย์ไม่เข้าใจในระเบียบงานธุรการ
2. งานพัสดุล่าช้า
3. บุคลากรช่วยงานธุรการไม่เพียงพอ
4. ขั้นตอนงานธุรการมีมากทำให้งานล่าช้า
5. ครูอาจารย์ไม่อยากช่วยงานธุรการเพราะเห็นว่าเป็นงานเพิ่มและไม่เกี่ยวข้องกับความก้าวหน้าทางวิชาการ

ไม่เกี่ยวข้องกับความก้าวหน้าทางวิชาการ

6. ครู อาจารย์ไม่รู้จักหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องกับงานธุรการทำให้งานธุรการล่าช้า
7. มีงานอื่นให้ปฏิบัติมาก นอกเหนือจากงานประจำ
8. งานธุรการยังให้บริการไม่ดีพอ
9. งานธุรการขาดบุคลากรที่มีคุณสมบัติตรงเฉพาะงาน

10. บุคลากรมีชั่วโมงสอนมาก

11. บุคลากรของฝ่ายธุรการ ไม่ปรับตัวให้รับกับเทคโนโลยีสมัยใหม่

4. ด้านการบริหารงานวิชาการ ในด้านการบริหารงานวิชาการ ปรากฏว่าทุกโรงเรียนถือว่าเป็นงานที่สำคัญที่สุด การจัดระบบบริหารจึงพยายามจัดให้มีระบบงานที่จะเอื้อประโยชน์ให้การบริหารงานวิชาการตามความจำเป็น ตามความต้องการ และตามนโยบายของโรงเรียน

การดำเนินงานของฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่ จะจัดสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐาน มีการวางแผนงานวิชาการ จัดทำเป็นระเบียบ แนวปฏิบัติและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบชัดเจน

การจัดกลุ่มการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดกลุ่มการเรียนรู้โดยพิจารณาจาก ความพร้อมของบุคลากร อาคารสถานที่ และความต้องการของผู้ปกครอง และชุมชน และยังมีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานทางวิชาการมากขึ้น เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ ในระบบบริหาร ให้นักเรียนมาตรวจดูผลการเรียน จากเครื่องคอมพิวเตอร์ได้ ใช้คอมพิวเตอร์ทำงานทะเบียน วัดผลและช่วยในการตรวจข้อสอบ วิเคราะห์ข้อสอบ ทุกโรงเรียนยังจัดสรรเครื่องคอมพิวเตอร์ให้กับทุกหมวดวิชาเพื่อใช้ในการบริหารงานหมวดวิชา

ในเรื่องสื่อการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ยังคงจัดให้มีการผลิตสื่อ มีโครงการประกวดสื่อในระดับหมวดวิชา และคัดเลือกมาเพื่อประกวดในระดับโรงเรียน อีกทั้งมีการนำสื่อการสอน CAI มาใช้กันมากยิ่งขึ้น

การจัดกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่จะจัดกิจกรรมตามระเบียบ มีกิจกรรมอิสระ และกิจกรรมเลือกให้นักเรียนค่อนข้างหลากหลาย ส่วนใหญ่จะจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน โดยให้หมวดวิชาเป็นผู้กำหนดกิจกรรมหรือชุมนุมต่าง ๆ ขึ้น

ส่วนด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนทั้งหมดจะมีการจัดอบรมสัมมนาครูอาจารย์ทุกปี ปีละโดยเฉลี่ย 2 ครั้ง เพื่อพัฒนาครูทางด้านวิชา

การ ส่งเสริมการวิเคราะห์วิจัย พบว่าครูอาจารย์ยังให้ความสนใจในเรื่องการวิจัยน้อยมาก

โรงเรียนทุกโรงเรียนจัดงานวัดผลและประเมินผลตามที่เกณฑ์มาตรฐานกำหนด และยังกำหนดงานวัดผลและประเมินผลไว้ในฝ่ายวิชาการ ส่วนงานทะเบียนนักเรียน ปรากฏว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดไว้ในฝ่ายวิชาการ มีเพียงโรงเรียนสตรีวัดระฆังจัดให้งานทะเบียนนักเรียนขึ้นอยู่กับฝ่ายธุรการ

สำหรับงานนิเทศการเรียนการสอน ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญในงานวิชาการ ปรากฏว่า มี 8 โรงเรียน กำหนดไว้และมอบหมายให้หมวดวิชาเป็นผู้ดำเนินการ ส่วนอีก 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา กับโรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม กำหนดให้เป็นงานของหัวหน้าหมวดวิชา

งานที่สำคัญอีกงานหนึ่ง คือ งานแผนงาน ซึ่งเป็นงานที่จะกำหนดนโยบาย และแผนปฏิบัติการของโรงเรียนนั้น ปรากฏว่ามี 7 โรงเรียนที่ให้งานแผนงานขึ้นอยู่กับฝ่ายวิชาการ เน้นไปในงานวิชาการ

มีงานที่เกณฑ์มาตรฐานกำหนดให้อยู่กับสายงานบริการ แต่โรงเรียนให้นำมาเป็นงานสนับสนุนอยู่กับฝ่ายวิชาการ คือ งานห้องสมุด งานแนะแนว และงานโสตทัศนศึกษา

ในเรื่องงานห้องสมุด พบว่า มี 8 โรงเรียนที่กำหนดให้อยู่ในฝ่ายวิชาการ ส่วนอีก 2 โรงเรียนคือ โรงเรียนทวีธาภิเศกกับโรงเรียนสตรีวัดระฆัง ยังคงกำหนดให้อยู่กับฝ่ายบริการ

ในงานแนะแนวปรากฏว่า มี 7 โรงเรียน ที่กำหนดให้อยู่กับฝ่ายวิชาการ และมี 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนทวีธาภิเศก โรงเรียนสตรีวัดระฆัง กับโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) กำหนดให้อยู่กับฝ่ายบริการ

งานโสตทัศนศึกษา มี 7 โรงเรียนที่จัดไว้ในฝ่ายวิชาการ ส่วนโรงเรียนศึกษานารี โรงเรียนสตรีวัดระฆัง กับโรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม จัดไว้ในฝ่ายบริการ

นอกจากนั้นนโยบายกรมสามัญศึกษาที่ให้โรงเรียนรับนักเรียนที่มีบ้านอยู่ใกล้โรงเรียน สามารถเข้าเรียนได้โดยไม่ต้องสอบ นักเรียนเหล่านี้ส่วนหนึ่งจะเป็นนักเรียนที่เรียนอ่อน โรงเรียนต้องสอนปรับพื้นฐาน สอนซ่อมเสริม เพื่อพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนให้ดีขึ้น ซึ่งระดับคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดในโรงเรียนที่ปรากฏได้ระดับ

คะแนนเฉลี่ยมากกว่า 1 อยู่ถึงร้อยละ 95 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด มี 7 โรงเรียน
คะแนนเฉลี่ยมากกว่า 1 อยู่ร้อยละ 90 มี 1 โรงเรียน และคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 1 อยู่
ร้อยละ 80 มี 2 โรงเรียน

ส่วนการประเมินผลการจัดการงานวิชาการ โรงเรียนทุกโรงเรียนมอบทีมงาน
แผนงานทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินการดำเนินงานทางวิชาการของโรงเรียนโดยประเมินงาน
และโครงการที่ปฏิบัติ

ส่วนเรื่องปัญหาของฝ่ายวิชาการ ในภาพรวมมีปัญหาดังนี้

1. ครู อาจารย์ไม่ปรับกระบวนการสอนให้ทันสมัย
2. ฝ่ายวิชาการได้รับงบประมาณน้อย
3. การดำเนินงานของฝ่ายวิชาการล่าช้า เพราะมีบุคลากรน้อย
4. ครูผู้สอนขาดการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยสอน
5. ขาดแคลนอุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น คอมพิวเตอร์ ระบบสื่อสารต่าง ๆ

เช่น ระบบ LAN และ Internet

6. ครูอาจารย์ไม่นิยมใช้สื่อการสอน และนำนวัตกรรมมาใช้
7. ครูขาดในหมวดที่มีชั่วโมงสอนมาก เช่น คณิต วิทยาศาสตร์ สังคม และไป
เกินในหมวดที่มีชั่วโมงสอนน้อย

8. ครูไม่เห็นความสำคัญในการจัดกิจกรรม
9. นโยบายเดินเรียนทำให้ห้องเรียนสกปรกและมีของหายเสมอ
10. นโยบายรับนักเรียนใกล้บ้าน ทำให้โรงเรียนรับนักเรียนที่เรียนอ่อนมาก
งานวัดผลและประเมินผลมีภาระมากขึ้น

5. การบริหารงานปกครอง ในการบริหารงานปกครองของโรงเรียนมัธยม
ศึกษานั้น ทุกโรงเรียนจัดระบบการปกครองครู อาจารย์ นักเรียน ออกตามระดับชั้น โดยมี
หัวหน้ารับผิดชอบดูแลงานปกครอง แต่ละระดับ ส่วนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา มีลักษณะ
พิเศษ คือ มีหัวหน้าอาคาร (ตึก) เป็นหลัก ดูแลทั้งงานปกครอง และงานวิชาการ ส่วน
หัวหน้าระดับชั้น จะรับผิดชอบดูแลเน้นด้านงานวิชาการ

โรงเรียนทุกโรงเรียนจะจัดทำระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับงานปกครองนักเรียนไว้ชัดเจน ส่วนใหญ่จะเป็นการส่งเสริมระเบียบวินัย เพื่อปลูกฝังความมีระเบียบวินัย รวมทั้งพัฒนาส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความประพฤตินักเรียน

ในการส่งเสริมระเบียบวินัย การควบคุมและแก้ไขความประพฤตินั้น ทุกโรงเรียนมอบให้งานระดับชั้นเป็นผู้ดำเนินการ โดยจะจัดกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้นเพื่อปลูกฝังความมีระเบียบวินัย

ส่วนเรื่องคณะกรรมการนักเรียน เพื่อส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยนั้น ปรากฏว่ามี 7 โรงเรียนได้กำหนดไว้ในสายงานปกครองโดยตรง มีอยู่ 3 โรงเรียนกำหนดให้เป็นงานของระดับชั้น มีการเลือกตั้งตัวแทนนักเรียน ประธานคณะ และคณะกรรมการนักเรียน ตามแต่ต้นนโยบายที่ผู้บริหารของแต่ละโรงเรียนกำหนด

ในการจัดระบบบริหารฝ่ายปกครอง โรงเรียนส่วนใหญ่จะกำหนดให้ทีมงานรักษาความปลอดภัยไว้ด้วย โดยในเกณฑ์มาตรฐานไม่ได้กำหนดไว้แต่อย่างใด และในเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และปัญหาโรคเอดส์ พบว่า ทุกโรงเรียนตั้งหน่วยงานขึ้นมาดูแลโดยเฉพาะ แต่ที่กำหนดไว้ในสายงานปกครองมีเพียง 2 โรงเรียนเท่านั้นคือ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) กับโรงเรียนสตรีวัดระฆัง

ในด้านการประเมินผลการดำเนินงานของฝ่ายปกครอง พบว่า ทุกโรงเรียนมีการประเมินผลงาน โดยส่วนใหญ่โรงเรียนมอบหมายให้งานแผนงานเป็นผู้ประเมิน

ในเรื่องปัญหาของฝ่ายปกครอง สรุปปัญหาได้ดังนี้

1. ครู อาจารย์ไม่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น
2. นักเรียนไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนเช่น มาโรงเรียนสาย ใช้ของประดับราคาแพง แต่งกายผิดระเบียบ
3. บุคลากรในฝ่ายปกครองมีชั่วโมงสอนมาก ทำให้งานไม่คล่องตัว ขาดความต่อเนื่อง
4. ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือ
5. ระบบการประสานงานของฝ่ายปกครองยังไม่ดีพอ
6. ครู อาจารย์ไม่คิดว่างานปกครองนักเรียนเป็นหน้าที่ของครูอาจารย์ทุกคน

7. ครู อาจารย์เน้นเฉพาะการสอนเนื้อหา ไม่สอดแทรกเรื่องคุณธรรม
จริยธรรม
8. ฝ่ายปกครองมีบุคลากรช่วยงานน้อย ทำงานไม่คล่องตัว
9. โรงเรียนมีงานซ้อนงานมาก
10. ครู อาจารย์ไม่รับผิดชอบงาน
11. ครู อาจารย์บางคนไม่กล้าทำโทษนักเรียน เพราะมีผลประโยชน์จาก
เรื่องการกวาดวิชา (เรียนพิเศษ)
12. นักเรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงมากขึ้น
13. ครู อาจารย์จะอ้างชื่อฝ่ายปกครองทำให้ภาพของฝ่ายปกครองดูน่ากลัว

6. ด้านการบริหารงานบริการ การบริหารงานบริการเป็นงานที่เกณฑ์มาตรฐาน
กำหนดไว้ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่การจัดการเรียนการสอน และอำนวยความสะดวก
แก่ครูอาจารย์ โดยกำหนดงานต่าง ๆ ไว้ 8 งาน คือ 1) ด้านสาธารณูปโภค 2) น้ำดื่ม น้ำ
ใช้ 3) โภชนาการ 4) สุขภาพอนามัย 5) ห้องสมุด 6) โสตทัศนอุปกรณ์ 7) แนะ
แนว และ 8) กิจกรรมสหกรณ์ในสถานศึกษา แต่จากการศึกษาปรากฏว่า โรงเรียนส่วนใหญ่
จัดโครงสร้างระบบบริหารงานบริการความแตกต่างจากเกณฑ์มาตรฐานในเรื่องงาน
บริการ

งานที่โรงเรียนส่วนใหญ่จัดไว้ในฝ่ายบริการ ได้แก่ 1) ด้านสาธารณูปโภค 2)
น้ำดื่ม น้ำใช้ 3) โภชนาการ 4) บริการสุขภาพอนามัย

ส่วนงานบริการที่โรงเรียนส่วนใหญ่จัดไว้กับฝ่ายอื่น ๆ ได้แก่ 1) ห้องสมุด
2) บริการโสตทัศนอุปกรณ์ 3) แนะแนว และ 4) กิจกรรมสหกรณ์ในสถานศึกษา

ในเรื่องการจัดบริการห้องสมุด ปรากฏว่ามีโรงเรียน 8 โรง ได้จัดให้ไปขึ้น
ต่อฝ่ายวิชาการ มีเพียงโรงเรียนสตรีวัดระฆังและโรงเรียนทวีธาภิเศก ที่จัดให้อยู่กับฝ่าย
บริการ

ส่วนการจัดบริการแนะแนว ปรากฏว่า มีโรงเรียน 7 โรงเรียนที่ได้กำหนด
ให้อยู่สายงานวิชาการเช่นเดียวกัน และโรงเรียนอีก 3 โรง ที่จัดให้งานโสตทัศนศึกษาอยู่
ในฝ่ายบริการ คือ โรงเรียนสตรีวัดระฆัง โรงเรียนทวีธาภิเศก และโรงเรียนศึกษานารี

การจัดกิจกรรมสหกรณ์ในสถานศึกษา ปรากฏว่า เป็นอีกงานหนึ่ง ที่โรงเรียน กำหนดไว้หลากหลาย คือ อยู่กับฝ่ายธุรการ 4 โรงเรียน ขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการโรงเรียน 1 โรงเรียน อยู่ในฝ่ายบริการ 3 โรงเรียน และไม่จัดกิจกรรมสหกรณ์ 2 โรงเรียน

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา จัดให้งานโภชนาการอยู่กับฝ่ายธุรการ และโรงเรียน หอวังจัดให้งานอาคารสถานที่และสาธารณูปโภค ขึ้นต่อฝ่ายปกครองแทน ส่วนงานอื่น ๆ นอกนั้นทุกโรงเรียนจะจัดดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนดทั้งหมด

ในการประเมินผลงานบริการ พบว่า ในโรงเรียนส่วนใหญ่มอบให้งานแผนงาน เป็นผู้ออกแบบประเมิน และรวบรวมผลการประเมินมาสรุปและวิเคราะห์ จากนั้นจึงนำผล ประเมินมาสรุปหาข้อบกพร่องเพื่อแก้ไขต่อไป

สำหรับปัญหาของฝ่ายบริการ ในภาพรวมพอสรุปได้ดังนี้

1. บุคลากรในฝ่ายบริการมีชั่วโมงสอนมาก
2. นักการภารโรงไม่ให้ความร่วมมือต้องติดตามอย่างใกล้ชิด
3. ห้องน้ำนักเรียนไม่สะอาด
4. ห้องเรียนไม่สะอาด
5. ห้องน้ำไม่พอเพียง เพราะนักเรียนมีจำนวนมาก
6. นักเรียนทำลายทรัพย์สินของโรงเรียน
7. ระบบบริหารของฝ่ายบริการยังไม่ดีพอ
8. อาคารเก่า มีชำรุดต้องซ่อมบำรุงมาก
9. บริเวณโรงเรียนยังไม่สะอาด
10. ครู อาจารย์ไม่ให้ความร่วมมือ
11. สวัสดิการของโรงเรียนยังไม่ทั่วถึง
12. ระบบเดินเรียนทำให้โต๊ะ เก้าอี้ของโรงเรียนเสียหายเร็ว
13. ทุนของโรงเรียนยังได้รับน้อย

7. งานในหมวดโรงเรียนกับชุมชน การบริหารงานในหมวดโรงเรียนกับชุมชน ส่วนใหญ่โรงเรียนจะมีความสัมพันธ์กับชุมชน โดยกิจกรรมต่าง ๆ ที่ฝ่าย/หมวด/งาน ในโรงเรียนที่จัดขึ้น มาทำงานเรื่องนี้โดยเฉพาะ โดยจัดไว้เป็นงานในฝ่ายบริการ

จากการศึกษาได้พบว่า โรงเรียนทั้งหมดไม่ได้รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลของชุมชนแต่อย่างใด แต่ได้ทำแผนงานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนไปตามงานและโครงการที่ฝ่าย/หมวด/งาน ต่าง ๆ ในโรงเรียนที่จัดขึ้น

ในด้านการสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน ในภาพรวมพบว่า มีการเผยแพร่ทั้งด้านวิชาการ ด้านจริยธรรมและคุณธรรม ด้านกีฬา ด้วยวารสารโรงเรียน และคู่มือนักเรียน

การให้บริการชุมชน ทุกโรงเรียนจะให้บริการด้านอาคารสถานที่ ให้บริการข่าวสาร บริการด้านวิชาการ โดยวารสารโรงเรียน ด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัย โดยงานพยาบาลของโรงเรียน จัดคณะแพทย์ และนักเรียนที่เป็นเยาวชนสาธารณสุขออกไปให้บริการ

การให้บริการด้านส่งเสริมอาชีพพบว่า ทุกโรงเรียนโดยงานแนะแนวของโรงเรียน จัดงานแนะแนวอาชีพ ตลาดนัดอาชีพ

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน จากการศึกษาปรากฏว่า ทุกโรงเรียนจะจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เช่น งานวันลอยกระทง งานสำคัญทางศาสนา และเทศกาลต่าง ๆ เพื่อหารายได้ส่วนหนึ่งให้กับชุมชน

ในเรื่องรับความสนับสนุนจากชุมชน ปรากฏว่าทุกโรงเรียนจะได้รับการสนับสนุนทั้งเรื่องการจัดตั้งองค์กร เช่น สมาคมผู้ปกครอง และครู สมาคมศิษย์เก่า มูลนิธิ ซึ่งจะได้รับการสนับสนุนในด้านทรัพย์สิน ด้านวิชาการ และด้านบริการต่าง ๆ

ส่วนเรื่อง การประเมินผลงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน นั้น พบว่า มี 5 โรงเรียนที่ได้ทำการประเมินโดยมอบให้งานแผนงานประเมินโครงการ ที่ฝ่าย/หมวด/งาน ต่าง ๆ ที่ได้จัดขึ้น

ปัญหาของงานโรงเรียนกับชุมชนนั้นสรุปได้ดังนี้

1. ครู อาจารย์ไม่ให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับชุมชน
2. ไม่มีการจัดทำแผนงานสร้างความสัมพันธ์ชุมชน

8. งานในหมวดการบริหารงานอาคารสถานที่ การบริหารงานในหมวดการบริหารงานอาคารสถานที่นี้ โรงเรียนส่วนใหญ่ยังกำหนดให้อยู่กับฝ่ายบริการ มีเพียงโรงเรียนหอวัง ที่ให้งานอาคารสถานที่ขึ้นอยู่กับฝ่ายปกครอง

การบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่จัดได้สอดคล้องตามที่เกณฑ์มาตรฐานกำหนด ทั้งในเรื่องปริมาณ และคุณภาพของบริเวณโรงเรียน อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องพิเศษหรือห้องปฏิบัติการที่ใช้เรียน ห้องบริการ และอาคารประกอบทั้งหมด

โรงเรียนเกือบทั้งหมด จะจัดให้นักเรียนเดินเรียน มีเพียงโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาที่จัดให้นักเรียนมีห้องเรียนประจำ (หมุนเวียนครูผู้สอน) ยกเว้นแต่ห้องปฏิบัติการเท่านั้น เนื่องจากโรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษเกือบทั้งหมด มีนักเรียนเป็นจำนวนมาก ปัญหาที่โรงเรียนพบในเรื่องงานอาคารสถานที่ พอสรุปได้ดังนี้คือ

1. ห้องเรียนไม่สะอาด
2. ห้องน้ำไม่สะอาด และไม่พอเพียง
3. มีงานซ่อมบำรุงมาก เพราะเป็นโรงเรียนเก่า

การอภิปรายผล

ข้อสรุปที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

1. จากการศึกษาเรื่องโครงสร้างแผนภูมิการบริหารโรงเรียนได้พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ในระดับความนิยมมากส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดโครงสร้างการบริหารโรงเรียนโดยแยกเป็น 4 ฝ่าย และแสดงกลุ่มองค์การพิเศษต่าง ๆ ที่ให้ความสนับสนุนโรงเรียน กับคณะกรรมการบริหารโรงเรียนไว้ในสายงานสนับสนุน (Staff Form) มีการแบ่งงานให้กับผู้ช่วยผู้อำนวยการ ทั้ง 4 ฝ่าย ดูแลแตกต่างกัน ไม่มีรูปแบบที่เป็นมาตรฐาน มีการจัดแบ่งตามนโยบายของ ผู้อำนวยการโรงเรียน แต่แบ่งกลุ่มงานภายในที่สำคัญตามเกณฑ์มาตรฐานเป็นหลัก จะมีการปรับเปลี่ยนไปบ้างตามความเหมาะสมของระบบงานในโรงเรียน และตามนโยบายของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กิติมา ปรีดีติลล (2539 : 35) ที่กล่าวว่า การพิจารณาจัดสร้างโครงสร้างขององค์กรจะต้องถือเอาความ

เหมาะสมของเวลาและสถานการณ์เป็นสำคัญ เพราะโครงสร้างหนึ่งในปัจจุบันขององค์การจะต้องถือเอาความเหมาะสมของเวลาและสถานการณ์เป็นสำคัญ เพราะโครงสร้างหนึ่งในปัจจุบันขององค์การนั้น อาจไม่เหมาะสมกับเวลา และสถานการณ์ในภายหน้า ผู้บริหารจำเป็นต้องเตรียมตัวที่จะต้องทำการปรับปรุงองค์การให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมและเวลานั้น ๆ ด้วย ทั้งนี้การจัดโครงสร้างที่ดี จะทำให้ผู้บริหารโรงเรียนสามารถบริหารโรงเรียนและติดตามงานต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในเรื่องโครงสร้างแผนภูมินี้ ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดโครงสร้างแผนภูมิของโรงเรียนมัธยมศึกษาควรจัดโครงสร้างการบริหารโรงเรียนให้ดูง่าย มีการกำหนดสายงานที่ชัดเจนเป็นโครงสร้างที่แสดงขอบข่ายงานของกลุ่มงานต่าง ๆ ได้ ทั้งกลุ่มปฏิบัติการ กลุ่มสายงานที่ปรึกษา กลุ่มสายงานเฉพาะ แสดงลำดับชั้นของการบังคับบัญชา ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงควรให้ความสำคัญกับโครงสร้างแผนภูมิการบริหารโรงเรียนให้มากขึ้นด้วย

2. ในการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาทุกโรงเรียนให้ความสำคัญกับงานวิชาการมากเป็นอันดับหนึ่ง แต่จากการวางโครงสร้างบริหารโรงเรียนได้พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่วางลำดับงานธุรการมาเป็นอันดับหนึ่ง โดยจัดโครงสร้างสายการบังคับบัญชาให้งานธุรการมาเป็นอันดับแรกก่อนงานวิชาการ เรื่องนี้เมื่อพิจารณาจากการจัดลำดับหมวดงานในเกณฑ์มาตรฐานของกรมสามัญศึกษาก็ปรากฏเช่นเดียวกัน คือ จัดงานวิชาการไว้เป็นอันดับที่ 3 รองจากงานการบริหารทั่วไปและงานธุรการ ทั้ง ๆ ที่โรงเรียนมัธยมศึกษาควรจัดสายการบริหารงาน โดยคำนึงถึงลำดับภารกิจที่สำคัญของโรงเรียนและให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เช่น งานวิชาการและลำดับความสำคัญของงานวิชาการให้เด่นชัด

3. งานการบริหารทั่วไป เป็นงานที่เกณฑ์มาตรฐานมิได้กำหนดไว้ให้ฝ่ายใดรับผิดชอบโดยตรง จากการสัมภาษณ์ได้ข้อมูลว่า เป็นงานที่ผู้บริหารโรงเรียนรับผิดชอบโดยตรง แต่จากการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จะมอบหมายงานไปให้ฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียนรับไปดำเนินการทั้งหมด ทำให้งานการบริหารทั่วไปขาดผู้รับผิดชอบโดยตรง จากการศึกษาเอกสารตำราพบว่า ขอบข่ายของงานการบริหารทั่วไปครอบคลุมถึงงานธุรการ ในเรื่องนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการสามัญศึกษาควรปรับโครงสร้างการบริหารงานตามตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารใหม่ โดยปรับ

ตำแหน่งผู้ช่วยฝ่ายธุรการ เป็นผู้ช่วยฝ่ายบริหารทั่วไป และให้ดูแลรับผิดชอบงาน ครอบคลุมทั้งงานบริหารทั่วไปและงานธุรการ เช่นเดียวกับการจัดโครงสร้างแผนภูมิบริหารของโรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม ที่จัดสายการบริหารงานผู้ช่วยทั้ง 4 ฝ่าย รับผิดชอบงานตามเกณฑ์มาตรฐาน 6 งาน อีกทั้งยังมีตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายรับผิดชอบงานในแต่ละฝ่ายอีกด้วย

4. ในเรื่องการวางแผนงานของโรงเรียนนั้นจากผลการวิจัยพบว่า ทุกโรงเรียนมีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยมีคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเป็นผู้จัดทำแผนปฏิบัติการนี้ และมีงานแผนงานเป็นผู้รับผิดชอบ แต่สำหรับแผนพัฒนาการศึกษาทั้งแผนพัฒนาการศึกษาระยะสั้น (แผน 1 ปี) กับแผนพัฒนาการศึกษาระยะยาว (แผน 5 ปี) ไม่พบว่ามีโรงเรียนใดจัดทำ ได้รับทราบเหตุผลว่า เนื่องจากเมื่อโรงเรียนกำหนดแผนพัฒนา ระยะยาวแล้ว โรงเรียนไม่สามารถนำมาใช้เป็นกรอบกำหนดทิศทางของโรงเรียนได้ ไม่ว่าจะ เป็นเรื่องจำนวนบุคลากร เช่น ครู-อาจารย์ จำนวนนักเรียน อีกทั้งเป็นเพราะกรมสามัญศึกษา มีการปรับเปลี่ยนนโยบายอยู่เป็นประจำ กับเป็นผลมาจากเรื่องการโยกย้ายสับเปลี่ยนผู้บริหารคนใหม่ ซึ่งอาจจะไม่สานต่องานที่ผู้บริหารคนเดิมวางแผนไว้

ในเรื่องงานสารสนเทศของโรงเรียน จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ให้ความสำคัญกับงานสารสนเทศมาก จะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนทุกด้าน และนำมาจัดทำเอกสาร สารสนเทศ แสดงให้เห็นถึงการนำระบบสารสนเทศมาช่วยสนับสนุนการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ นำมาใช้ประกอบในการตัดสินใจ โดยเฉพาะในโรงเรียนมัธยมศึกษานี้จะนำงานแผนงานมาอยู่กับงานสารสนเทศ เพื่อนำข้อมูลสารสนเทศ มาใช้ในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน

5. ในเรื่องการบริหารงานบุคคลของโรงเรียน จากการศึกษาพบว่า โรงเรียนได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรอย่างดียิ่ง ทั้งการจัดประชุมสัมมนาในโรงเรียน และนอกโรงเรียน เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ให้แก่บุคลากร ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของงานในหน่วยงาน ตามที่ โสรัจ แสนศิริพันธ์ (2525 : 6) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรไว้ว่า เป็นการเพิ่มความมั่นคงแก่องค์การ

คนงาน การเติบโตขององค์กร จะต้องเพิ่มคนที่มีความรู้ ดังนั้นการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน จะทำให้การบริหารงานของโรงเรียนเป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อย

6. ในเรื่องระบบการสื่อสารของโรงเรียน ผลจากการวิจัย พบว่า โรงเรียนได้พัฒนาระบบการสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากเป็นโรงเรียนที่มีองค์กรสนับสนุนด้านทุนทรัพย์อยู่หลายองค์กร ทำให้ทุกโรงเรียนมีงานดาวเทียม ส่วนการสื่อสารในระบบ Internet และการสื่อสารระบบ LAN จากการศึกษาพบว่า 3 โรงเรียน ได้ดำเนินการติดตั้งอุปกรณ์บางส่วนไปบ้างแล้ว อีกทั้งยังมีการศึกษาเพื่อที่จะนำระบบการสื่อสารนี้มาใช้งานวิชาการ เช่น ระบบติดตามการวัดผล ประเมินผล ของครู-อาจารย์ และนักเรียน รวมทั้งยังนำมาใช้ในระบบบริหารอีกด้วย

7. สำหรับปัญหาด้านการบริหารงานทั่วไป ที่พบมากที่สุด จากการวิจัย คือ การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเป็นไปอย่างล่าช้า เนื่องจากหน่วยงานย่อยในโรงเรียน ส่งข้อมูลล่าช้า ทำให้การรวบรวมข้อมูลล่าช้าตามไปด้วย ในเรื่องนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เนื่องจากระบบสารสนเทศของโรงเรียนเป็นระบบที่สำคัญมากขึ้น การพัฒนาระบบสารสนเทศให้ปัจจุบันยังไม่เพียงพอ การพัฒนาระบบการสื่อสารแบบระบบ WAN ของโรงเรียนซึ่งกำลังดำเนินการอยู่แล้วในขณะนี้ควรจะนำมาใช้ประโยชน์ในการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ไว้ด้วย นอกจากนี้การติดตามจากผู้บริหารโรงเรียน จะเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้การรวบรวมข้อมูลเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งการเก็บบันทึกการรวบรวมข้อมูล ของฝ่าย/หมวด/งาน ต่าง ๆ ในโรงเรียนควรจะเป็นปัจจุบันมากขึ้นอีกด้วย

8. งานธุรการจัดเป็นงานที่สำคัญยิ่งงานหนึ่งในการที่จะเอื้อประโยชน์ในด้านบริการให้กับบุคลากรทุกคนในโรงเรียน เรื่องงานธุรการ ผลจากการวิจัยพบว่า งาน ธุรการของโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมดได้ดำเนินการตามระเบียบ แนวปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะด้านงานการเงิน การบัญชี นอกจากนี้ดำเนินงานตามระเบียบแล้วยังมีระบบการตรวจสอบควบคุมความถูกต้องของเอกสารการเงินอย่างรัดกุมอีกด้วย ส่วนงานด้านสารบรรณ นั้นพบว่า ระบบการรับ-ส่งหนังสือ และการเก็บบันทึกของผู้อำนวยการโรงเรียนมีความ

แตกต่างกัน แต่ก็ยังเป็นไปตามนโยบายของผู้บริหารแต่ละคน ซึ่งพบว่าดำเนินการได้สะดวก รวดเร็ว อีกทั้งมีการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น ระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ เพื่อให้การบริการ เป็นไปด้วยความรวดเร็ว สำหรับในงานพัสดุและงานบุคลากรพบว่า ได้ใช้คอมพิวเตอร์มา ช่วยในการดำเนินการเช่นเดียวกัน ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวความคิดของ กิติมา ปรีดีติลภ (2532 : 13) ที่กล่าวว่า งานธุรการในโรงเรียนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับงานบริการต่าง ๆ เพื่อให้หน่วยงานอื่น ๆ สามารถดำเนินงานไปได้โดยไม่มีอุปสรรค ทำให้งานคล่องตัว มี ประสิทธิภาพ

ส่วนในเรื่องปัญหาของงานธุรการ ที่พบมากที่สุด จากการวิจัยคือ ครู อาจารย์ ไม่เข้าใจในระเบียบงานธุรการดีพอ เนื่องจากงานธุรการทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นงานการเงิน งานพัสดุ งานสารบรรณ และงานบุคลากร จะเป็นงานที่ยึดติดกับระเบียบของทางราชการอย่าง เคร่งครัด อีกทั้งบุคลากรในโรงเรียนก็ไม่อยากช่วยงานธุรการ เนื่องจากความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ไม่มี ไม่สามารถทำผลงานทางวิชาการได้ เป็นเหตุให้ไม่มีบุคลากรช่วยงานธุรการ ซึ่งเรื่องนี้ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษเหล่านี้จะมีบุคลากรอยู่เป็นจำนวนมาก อีกทั้งจะแยกกันอยู่ตามหมวด งาน ในแต่ละอาคารอีกด้วย การรับรู้เพื่อทราบ ระเบียบแนวปฏิบัติจึงเป็นไปได้ยาก ประกอบกับครู อาจารย์ทั่วไปไม่มีความรู้ความเข้าใจ งานธุรการไม่มาก โรงเรียนจึงควรปรับระบบงาน โดยให้งานธุรการมีความคล่องตัวมากกว่านี้เช่น อาจจะมีเจ้าหน้าที่ธุรการประจำหมวด/ฝ่าย/งานของตนเอง คอยประสาน เรื่องต่าง ๆ ที่ครู อาจารย์ในหมวด/ฝ่าย/งาน ต้องรับรู้รับทราบ และต้องปฏิบัติตาม อีกทั้ง ควรจัดทำคู่มือครูฝ่ายธุรการให้เป็นปัจจุบันทุกปี เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ครู อาจารย์ได้รับทราบในขอบข่ายหน้าที่งานธุรการอีกด้วย

9. ในด้านการบริหารงานวิชาการนี้จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนที่อยู่ในการ วิจัยครั้งนี้ให้ความสำคัญมากเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รสริน ปิตินันท์ (2535) ที่พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับ มากที่สุด รองลงมาคือ งานธุรการ งานการบริหารทั่วไป งานปกครองนักเรียน งานบริการ และงานโรงเรียนกับชุมชน แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของงานวิชาการ และความ ต้องการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษเหล่านี้ ที่จะยังคงรักษาความเป็นเลิศ

ทางวิชาการอยู่ อีกทั้งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาให้กับผู้ปกครองที่จะต้องการให้บุตรหลานเข้ามาเรียนต่อ

นอกจากนี้การวิจัยยังพบว่า โรงเรียนมีการวางแผนงานวิชาการ โดยคณะกรรมการ วิชาการของโรงเรียน จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน กำหนดงานและกิจกรรมต่าง ๆ ไว้เป็นอย่างดีเป็นขั้นตอน และชัดเจน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ระบบบริหารงานวิชาการที่ชัดเจน ทำให้การดำเนินงานด้านวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

10. ในเรื่องสื่อการเรียนการสอน จากการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษายังคงมีการพัฒนาสื่อการเรียน โดยมีการจัดหา จัดทำอีกทั้งยังมีการจัดการประกวดสื่อการเรียนการสอนของหมวดวิชาต่าง ๆ ภายในโรงเรียนเป็นประจำทุกปีอีกด้วย การประกวดสื่อการเรียนการสอนภายในโรงเรียนนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเป็นโครงการที่ดี ที่นอกเหนือจากการสนับสนุนส่งเสริมให้ครู อาจารย์ มีการผลิตสื่อ และใช้สื่อเองด้วยนั้น ยังเป็นการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาสื่อการสอนให้ทันสมัย และยังทำให้ครู อาจารย์หันมาใช้สื่อเพื่อประกอบการเรียนการสอนมากขึ้นอีกด้วย

11. ส่วนเรื่องการจัดกลุ่มการเรียน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนจัดกลุ่มการเรียนตามความพร้อมของบุคลากรในโรงเรียน และอาคารสถานที่ ที่โรงเรียนมีอยู่ อีกทั้งยังพิจารณาตามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนที่ต้องการให้โรงเรียนเปิดกลุ่มการเรียนไปในทางใด ซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นไปในทางวิชาการเพื่อให้บุตรหลานได้มีความรู้พร้อมไปศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้ต่อไป

12. ในเรื่องการจัดกิจกรรมนักเรียน จากการวิจัยพบว่า โรงเรียนจะจัดกิจกรรมนักเรียนตามโครงสร้างหลักสูตร คือ กิจกรรมตามระเบียบ กิจกรรมอิสระ และกิจกรรมเลือก โดยเฉพาะกิจกรรมเลือกเหล่านี้จะเป็นกิจกรรมที่โรงเรียนเปิดไว้อย่างหลากหลาย อีกทั้งยังเป็นกิจกรรมที่เสริมการเรียนรู้ในรายวิชาปกติอีกด้วย เนื่องจากจำนวนบุคลากรของโรงเรียนมีเป็นจำนวนมาก สามารถจัดกิจกรรมตอบสนองตามความต้องการของนักเรียนได้มาก ทำให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด

ของ อุทัย บุญประเสริฐ (2538 : 79) ที่กล่าวว่า กิจกรรมคือ คำตอบที่สำคัญสำหรับการเสริมสร้างและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตรให้เกิดขึ้นในตัวเด็กหรือผู้เรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องทำความเข้าใจในเรื่องกิจกรรม ที่เป็นไปตามหลักการทางการศึกษาให้ดี

13. ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันโรงเรียนมัธยมศึกษาได้นำเครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยการดำเนินงานทางวิชาการมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการตรวจข้อสอบ วิเคราะห์ข้อสอบในเรื่องการวัดผล ประเมินผล และทะเบียนวัดผล ทะเบียนนักเรียน อีกทั้งยังจัดสารให้กับทุกหมวดวิชา แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนจะต้องมีแผนการรองรับด้วยการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนให้มีความรู้ในเรื่องคอมพิวเตอร์เพียงพอ จึงจะสามารถดำเนินการได้ ดังนั้นการพัฒนาระบบบริหารโดยเฉพาะด้านวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษเหล่านี้จึงเป็นไปอย่างรวดเร็ว

14. จากการวิจัยได้พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษเหล่านี้ ได้ปรับให้งานห้องสมุด งานแนะแนวและงานโสตทัศนศึกษา ซึ่งเป็นงานที่อยู่ในฝ่ายบริการมาขึ้นกับฝ่ายวิชาการ เพื่อสนับสนุนระบบบริหารวิชาการของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อุทัย บุญประเสริฐ (2538 : 82) ที่กล่าวว่า เรื่องสื่อการเรียนการสอนและกิจการห้องสมุด เพื่อการส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรโดยตรง เพื่อเสริมพัฒนาการของนักเรียน ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตร เพื่อเสริมความทันสมัยทางวิชาการแก่ครูโดยตรง

15. ในเรื่องปัญหาของงานวิชาการที่พบมากจากการวิจัย คือ ครูอาจารย์ ไม่ปรับกระบวนการสอนให้ทันสมัย ส่วนใหญ่ยังคงใช้วิธีการสอนแบบเน้นความรู้ ความจำ ไม่ใช่สื่อกันมาก เนื่องจากว่า การพัฒนาระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัย และการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ เพิ่งจะเริ่มแพร่หลายเข้าไป ดังนั้นการที่จะให้ครูอาจารย์ทั้งหมดปรับวิธีการสอน โรงเรียนจะต้องมีการวางแผนที่เป็นระบบ ข้อเสนอแนะคือ

การที่ โรงเรียนจะต้องมีการจัดนิเทศ และอบรมเชิงปฏิบัติการแก่ครู อาจารย์ทุกคน และ
อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะควบคู่ไปกับการพัฒนาเทคโนโลยีสมัยใหม่ไปด้วย

16. ในงานปกครองนักเรียน พบว่า ทุกโรงเรียนจะจัดระบบบริหารงานปกครอง
เป็นระดับชั้น ซึ่งเป็นการปกครองในแบบแนวนอน ทุกระดับชั้นจะมีหัวหน้าระดับคอยดูแล
ประสานงาน มีการจัดโครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมพัฒนาความประพฤติ และ
ระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ซึ่งโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ
เหล่านี้จะมีการจัดอบรมกลุ่มผู้นำให้กับนักเรียน เป็นการปลูกฝังความเป็นผู้นำของ
นักเรียนในโรงเรียน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า นักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาเหล่านี้มีความ
พร้อมสูง และได้เปรียบในสภาพสังคม โรงเรียนจึงมีบทบาทในการปลูกฝังความเป็นผู้นำ
ซึ่งสอดคล้อง กับแนวคิดของ สัจจันต์ วิศวธีรานนท์ (2526 : 26) ที่กล่าวถึงบทบาท
หน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อผู้เรียนในการพัฒนาทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์
สังคม และเศรษฐกิจ อีกด้วย

สำหรับกรณีการปกครองของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ซึ่งเป็นการปกครอง
แบบมีหัวหน้าตึกเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบทั้งในเรื่องงานวิชาการ งานปกครอง งานบริการ
และงานธุรการ การปกครองในลักษณะนี้เป็นการถ่ายทอดรูปแบบความเชื่อของโรงเรียน
เตรียมอุดมศึกษามานานนับ 10 ปี ซึ่งในปัจจุบันพบว่า ยังคงเป็นรูปแบบการปกครองที่มี
ประสิทธิภาพ โรงเรียนสามารถบริหารงานในระบบที่ให้มิหัวหน้าตึกได้เป็นอย่างดี
เนื่องจากในระบบนี้โรงเรียนสามารถแบ่งครู อาจารย์ นักเรียน ได้เป็นกลุ่มมากกว่าการ
แบ่งแบบระดับชั้น ซึ่งโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษามีเพียง 3 ระดับเท่านั้น

17. ในเรื่องการรณรงค์ ป้องกันปัญหายาเสพติด และปัญหาโรคเอดส์ ในสถาน
ศึกษา ผลจากการวิจัยพบว่า โรงเรียนยังคงให้ความสำคัญน้อยอยู่ โดยพิจารณาจากมีการ
ตั้งหน่วยงานขึ้นมารับผิดชอบงานด้านนี้กำหนดไว้ในสายการบริหารงานฝ่ายปกครอง
เพียง 2 โรงเรียนเท่านั้น ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ถึงแม้โรงเรียนจะมีโครงการ หรือ
กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อรองรับและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นก็ตาม แต่ถ้าหาก มีการจัดระบบบริหาร
โดยตรง จะทำให้การป้องกันทั้งปัญหายาเสพติด และปัญหาโรคเอดส์ในโรงเรียนประสบ
ผลสำเร็จ

18. ส่วนปัญหาของงานปกครองนักเรียน จากการวิจัยที่พบมาก คือ ครู อาจารย์ไม่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น และนักเรียนไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน ซึ่งในเรื่องครู-อาจารย์ไม่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ระบบการปกครองของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษเหล่านี้เป็นการปกครองในแบบระดับชั้น สามารถขอความร่วมมือได้ถ้าหากมีการกำหนดหน้าที่ของครู อาจารย์ที่เกี่ยวกับงานปกครอง ซึ่งแท้ที่จริงเป็นหน้าที่ของครู อาจารย์ทุกคนที่จะปลูกฝังความเป็นระเบียบวินัย คุณธรรม และจริยธรรม ให้แก่นักเรียนทุกคน การจัดทำคู่มือครู อาจารย์ เกี่ยวกับงานปกครอง กำหนดแนวปฏิบัติ และระเบียบต่าง ๆ ให้ชัดเจน อีกทั้งให้หัวหน้าระดับ สามารถเสนอชื่อเพื่อขอความดีความชอบ ได้อย่างแท้จริง จะสามารถทำให้ครู อาจารย์ ให้ความร่วมมือในกิจกรรม โครงการที่โรงเรียนจัดขึ้น และจะทำให้ปัญหานักเรียนไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับทางโรงเรียนเบาบางไปได้

19. ในการบริหารงานบริการ ปรากฏว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดงานบริการสอดคล้อง ตามที่เกณฑ์มาตรฐานกำหนดไว้เพียง 4 งาน คือ 1) งานโภชนาการ 2) งานอนามัย 3) งานสาธารณูปโภค และ 4) งานน้ำดื่ม-น้ำใช้ ส่วนอีก 4 งาน คือ 1) งานห้องสมุด 2) งานแนะแนว 3) งานสอดทัศนศึกษา และ 4) งานกิจกรรมสหกรณ์ โรงเรียนจะจัดให้อยู่กับฝ่ายอื่นตามนโยบายของผู้บริหารโรงเรียน จากการศึกษาพบว่า เนื่องจากโรงเรียนเหล่านี้เป็นโรงเรียนที่มีเงินทุนสนับสนุนมาจากองค์กรอื่น ๆ อยู่มาก การดำเนินงานด้านงานบริการจึงสามารถดำเนินการได้ดี โดยเฉพาะการจัดบริการด้านงานอนามัย จากการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาบางโรง มีแพทย์ที่เป็นผู้ปกครองนักเรียน มาผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนมาตรวจรักษาครู อาจารย์ และนักเรียน อีกทั้งยังมีผู้ปกครองบริจาคยา และอุปกรณ์ต่าง ๆ มาให้ ซึ่งโรงเรียนเหล่านี้สามารถจัดตั้งเป็นคลินิกรักษาได้ เนื่องจากเป็นโรงเรียนที่ผู้ปกครองให้ความนิยมมาก การขอความร่วมมือต่าง ๆ จากผู้ปกครองและชุมชนจึงสามารถทำได้

20. ในงานเรื่องโรงเรียนกับชุมชน ปรากฏว่า โรงเรียนยังให้ความสำคัญน้อยอยู่ โดยไม่มีการรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลของชุมชนไว้ เนื่องจากโรงเรียนมัธยมเหล่านี้เป็นโรงเรียนมีชื่อเสียง ผู้ปกครองให้ความสนใจอย่างมากอยู่แล้ว ดังนั้นชุมชนจึงเป็นฝ่ายเข้าหาโรงเรียนเอง และจากการศึกษายังพบว่า มีการตั้งหน่วยงานประสานกับชุมชน และทำการประเมินผลงานโรงเรียนกับชุมชนเพียง 5 โรงเรียนเท่านั้น แต่จากการศึกษาพบว่า โรงเรียนมีการวางแผนงานความสัมพันธ์กับชุมชน ในรูปกิจกรรม และโครงการของหมวด/งานและฝ่ายต่าง ๆ ไว้ในแผนปฏิบัติการ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา และประเพณีท้องถิ่น เช่น งานวันลอยกระทง วันขึ้นปีใหม่ วันสำคัญทางศาสนา ที่โรงเรียนสามารถจัดร่วมกับชุมชนได้ ดังนั้นโรงเรียนจึงควรมีการรวบรวมข้อมูลของชุมชน เพื่อนำมาวางแผนงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามที่ Campbell (1977 : 117) ได้กล่าวถึงแนวคิดในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนว่า ผู้บริหารควรทำความเข้าใจในสิ่งต่อไปนี้ก่อน คือ ลักษณะของชุมชน ความต้องการ และความปรารถนาของประชาชน ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับโรงเรียน บทบาทของโรงเรียน บทบาทของหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชน แล้วจึงออกไปสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สัจจันต์ วิศวธีรานนท์ (2526 : 26) ที่กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของการมัธยมว่า นอกจากมีบทบาทหน้าที่ต่อผู้เรียนแล้ว ยังมีบทบาทหน้าที่ต่อสังคมและชุมชนอีกด้วย

21. ในเรื่องปัญหาความสัมพันธ์ชุมชน จากการวิจัยที่พบมาก คือ ครู อาจารย์ไม่ให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับชุมชน ทั้งนี้เนื่องจากว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษจะมีจำนวนครู อาจารย์ และนักเรียนเป็นจำนวนมาก กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนมัธยมจึงอาจทำให้งานต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อร่วมกับชุมชน เช่น งานลอยกระทง งานประเพณีต่าง ๆ ได้รับความร่วมมือน้อย ในเรื่องนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า โรงเรียนต้องชี้แจงบทบาทหน้าที่ของครู อาจารย์ให้เข้าใจ ถึงบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาให้เข้าใจ และประโยชน์ที่จะได้รับจากการที่ครู อาจารย์ให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อร่วมกับชุมชน และประโยชน์ที่จะได้รับจากชุมชน ซึ่งจะประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนต่อไป

22. ในด้านการบริหารอาคารสถานที่ จากการวิจัยได้พบว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับงานด้านอาคารสถานที่เป็นอย่างมาก มีการจัดบริเวณโรงเรียนตกแต่งไว้สวยงาม อีกทั้งจัดบรรยากาศแวดล้อมในโรงเรียนส่งผลต่อความเจริญงอกงาม มีบรรยากาศทางวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับอุทัย บุญประเสริฐ (2528 : 13) ที่กล่าวว่า การบริหารงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมทางการศึกษา และสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการศึกษา ต้องตอบสนองงานทางวิชาการโดยตรง ตอบสนองประโยชน์ทางการศึกษา และธรรมชาติของเด็กในโรงเรียน เพื่อการพัฒนามนุษย์หรือสังคมในอนาคต

นอกจากนี้ จากการวิจัยยังพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดให้นักเรียนเดินเรียนไปยังห้องเรียนต่าง ๆ เนื่องจากโรงเรียนมีห้องเรียนเพียงพอ อีกทั้งจากนโยบายของกรมสามัญศึกษา ที่ให้โรงเรียนจัดให้ทุกหมวดวิชา มีห้องสมุดหมวดวิชา และห้องปฏิบัติการของหมวดวิชาทำให้โรงเรียนต้องแก้ปัญหาด้วยการให้นักเรียนเดินเรียน

23. ปัญหาการบริหารอาคารสถานที่จากการวิจัยที่พบมาก คือ ห้องเรียนห้องน้ำไม่สะอาด เนื่องจากมีนักเรียนเป็นจำนวนมาก อีกทั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษเหล่านี้ จัดระบบเดินเรียนหมุนเวียนไปตามห้องต่าง ๆ ทำให้นักเรียนมีโอกาสไปใช้ห้องน้ำได้ทุกชั่วโมง ประกอบกับนักเรียนไม่มีห้องเรียนประจำ ทำให้ความรักความผูกพันในห้องเรียนของนักเรียนมีน้อย ในเรื่องนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า โรงเรียนควรปลูกฝังความรัก ความมีระเบียบวินัยให้กับนักเรียนมากขึ้น รวมทั้งจัดระบบการดูแลทำความสะอาดใหม่ ซึ่งโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษเหล่านี้หากสามารถจ้างพนักงานดูแลทำความสะอาดห้องน้ำโดยเฉพาะ จะทำให้นักเรียนที่ใช้มีความรักโรงเรียนมากขึ้น รวมทั้งยังทำให้นักเรียนมี สุขอนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรงอีกด้วย

สำหรับการรักษาความสะอาดของห้องเรียนนั้น โรงเรียนควรมีโครงการรักษาความสะอาด และโครงการประกวดความสะอาดของห้องเรียน พร้อมมีรางวัลให้กับผู้ชนะเลิศ เป็นการสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียนทั้งหมด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่ค้นพบ ผู้วิจัยขอเสนอแนะการนำเสนอผลการวิจัยไปใช้ และสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไปแก่หน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยสรุปดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ควรจัดให้มีโครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียนมัธยมที่สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานอีกทั้งเอื้อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด เนื่องจากการจัดระบบในปัจจุบัน จะปล่อยให้ป็นไปตามนโยบายของผู้บริหารเพียงผู้เดียว หากมีการสับเปลี่ยนผู้บริหารบ่อยครั้ง จะทำให้ระบบบริหารของโรงเรียนขาดความต่อเนื่องไปได้

2. โรงเรียนควรเขียนโครงสร้างการบริหารงาน (Organization Chart) ให้เป็นไปตามหลักวิชาการ โดยในแผนภูมิควรมีการแสดงเฉพาะ

1. การจัดกลุ่มงาน
2. สายการบังคับบัญชาและการรายงาน
3. สายการประสานงาน
4. การจัดกลุ่มที่แสดงความชำนาญการเฉพาะอย่าง
5. แสดงหน่วยงานช่วยหรือสนับสนุน (Staff) ที่ชัดเจน
6. แสดงขอบข่ายงาน ภารกิจและความรับผิดชอบ

3. กรมสามัญศึกษาควรจัดให้มีการพิจารณาความจำเป็นของการตั้งหมวดงานการบริหารทั่วไป และหมวดงานธุรการที่มีความซ้ำซ้อนในเนื้องานส่วนใดบ้าง ซึ่งจากการวิจัยพบว่า งานการบริหารทั่วไป ของเกณฑ์มาตรฐานจะถูกแบ่งงานออกไปให้หลายฝ่าย รับผิดชอบ หากลดความซ้ำซ้อนได้ เกณฑ์มาตรฐานจะมีความชัดเจนในหมวดงานต่าง ๆ มากขึ้น

4. โรงเรียนควรจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาระยะ 5 ปี แผนพัฒนา ระยะ 1 ปี ออกมาตามเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งจากการวิจัยพบว่า ไม่มีโรงเรียนใดได้จัดทำเลย

ทำให้โรงเรียนไม่มีกรอบกำกับที่จะเป็นกรอบชื่อนาคของโรงเรียน และโรงเรียนจะสามารถมองไปข้างหน้าได้อย่างถูกต้อง

5. โรงเรียนควรปรับระบบงานธุรการให้มีความคล่องตัวมากขึ้น ซึ่งอาจให้ฝ่าย/หมวด/งานต่าง ๆ สามารถรับผิดชอบงานมากกว่าเดิมได้ เช่น งานพัสดุ งานสารบรรณ และงานบุคลากร

6. โรงเรียนควรสนับสนุนให้ครู อาจารย์ ค้นคว้างานวิเคราะห์ วิจัย โดยเฉพาะงานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน อีกทั้งเป็นการนำความรู้ใหม่มาสู่เพื่อนครู อาจารย์

7. โรงเรียนควรให้ความสนใจในเรื่องปัญหายาเสพติด และปัญหาโรคเอดส์ให้มากขึ้น โดยกระตุ้นให้ครู อาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเกิดความตระหนักในพิษร้ายของยาเสพติด อีกทั้งควรตั้งหน่วยงานขึ้นมาควบคุมดูแลโดยเฉพาะ

8. โรงเรียนที่อยู่ในระดับความนิยมน้อย และระดับความนิยมปานกลาง ควรมีการปรับโครงสร้างระบบบริหารให้เอื้อประโยชน์ต่องานวิชาการให้มากที่สุด เช่น งานห้องสมุด งานโสตทัศนศึกษา

9. โรงเรียนควรมีการรวบรวมข้อมูลของชุมชนให้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากผลวิจัยพบว่า โรงเรียนไม่มีการรวบรวมข้อมูลไว้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาโครงสร้างระบบบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ของกรมสามัญศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดโครงสร้างที่มีมาตรฐานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. ควรมีการศึกษาระบบการวางแผนของโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงระบบการวางแผนของโรงเรียนมัธยมศึกษาให้ประสิทธิภาพ

3. ควรมีการศึกษาความแตกต่างในการนำเอางานห้องสมุด งานโสตทัศนศึกษา และงานแนะแนวมาอยู่กับฝ่ายวิชาการ กับฝ่ายบริการว่า มีความแตกต่างมากน้อยเพียงใด เมื่อนำผลการวิจัยมาพิจารณาสายงานการบริหารโรงเรียนต่อไป

4. ควรมีการศึกษาวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนที่อยู่ในระดับความนิยมมาก เพื่อให้ทราบถึงรากฐานของความเชื่อ ระเบียบ ประเพณี ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มีอายุมาก ว่ามีวัฒนธรรมอย่างไร และนำมาประยุกต์ใช้กับโรงเรียนอื่น ๆ

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย